

LA COOPERACIÓ LOCAL AL BARCELONÈS NORD.

BASES PEL PERÍODE 2013 - 2020

Índex

ANTECEDENTS: EL PACTE PER L'OCUPACIÓ I EL DESENVOLUPAMENT DEL BARCELONÈS NORD	3
SITUACIÓ ACTUAL: VOLUNTAT DE SEGUIR IMPULSANT EL TREBALL CONJUNT	4
CAP ON VOLEM AVANÇAR EN ELS PROPERS ANYS: MODEL DE FUTUR DEL BARCELONÈS NORD	5
EL BARCELONÈS NORD EN L'ACTUALITAT	6
ORIENTACIÓ ESTRATÈGICA: L'ESTRATÈGIA PEL CREIXEMENT DE LA UNIÓ EUROPEA 2012 - 2020 i EL PLA DE DESENVOLUPAMENT DE LES POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ DE CATALUNYA (PDPA) 2012-2013	7
QUÈ CAL FER: LÍNIES ESTRATÈGIQUES D'ACTUACIÓ PEL DESENVOLUPAMENT SOCIOECONÒMIC DEL BARCELONÈS NORD	8
PROPOSTES DE TREBALL	9

ANTECEDENTS: EL PACTE PER L'OCUPACIÓ I EL DESENVOLUPAMENT DEL BARCELONÈS NORD

- Les entitats locals del Barcelonès Nord tenen una llarga trajectòria de treball conjunt i de concertació amb els agents socioeconòmics del territori.
- L'any 2001 es va constituir el Pacte per l'Ocupació i el Desenvolupament del Barcelonès Nord, integrat pels ajuntaments de Badalona, Sant Adrià de Besòs i Santa Coloma de Gramenet i les seves entitats de promoció econòmica i ocupació (IMPO, REBASA i GRAMEIMPULS), les organitzacions empresarials Federació Empresarial de Badalona (FEB), Agrupació del Comerç i la Indústria de Santa Coloma de Gramenet (ACI) i Micro, Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (PIMEC), els sindicats UGT de Catalunya i la Unió Sindical de CC.OO. del Barcelonès, i el Consell Comarcal del Barcelonès, amb la funció d'entitat coordinadora.
- El Pacte ha estat el marc que ha impulsat la col·laboració entre les entitats del Barcelonès Nord, col·laboració que s'ha aplicat de manera transversal a l'activitat dels ens locals en l'àmbit de les polítiques actives d'ocupació (PAO) i desenvolupament local (DEL).
- Això inclou l'elaboració d'una diagnosi conjunta del Barcelonès Nord, que recull la visió i les especificitats dels tres municipis que la integren. Aquesta diagnosi s'ha actualitzat consensuadament en funció dels canvis de l'entorn socioeconòmic, per garantir-ne la vigència.
- A partir d'aquesta diagnosi concertada i actualitzada s'han definit conjuntament les estratègies que orienten el funcionament dels ens locals en l'àmbit de les PAO i DEL. L'objectiu d'aquestes prioritats estratègiques és desenvolupar i potenciar els punts forts del territori, i minimitzar-ne els punts febles, a més d'aprofitar les oportunitats externes i reduir els riscos existents.
- La via per poder implementar les grans estratègies ha estat el disseny i la definició consensuada de programes i projectes que responen a les prioritats estratègiques.
- Aquests programes i projectes s'han executat articuladament als tres municipis del Barcelonès Nord, en col·laboració amb un ampli ventall d'entitats cofinançadores, principalment la Generalitat, mitjançant el SOC, la Diputació de Barcelona, la Unió Europea i el Ministeri de Treball, entre d'altres. (Pactes territorials, Equal, Dispositiu, Impulsa't).
- La dilatada trajectòria de treball conjunt fa que les entitats locals siguin el principal actiu envers la gestió de les PAO i DEL al Barcelonès Nord, amb metodologies de gestió conjunta que s'adapten a les particularitats de cada programa o projecte, i a les necessitats dels treballadors i les empreses del territori en aquest difícil moment de la crisi. En el dia a dia de les entitats afavoreix tant l'execució de les actuacions com totes les tasques de seguiment, d'avaluació i de justificació tècnica i econòmica.

SITUACIÓ ACTUAL: VOLUNTAT DE SEGUIR IMPULSANT EL TREBALL CONJUNT

- El complicat context econòmic actual, que multiplica els reptes que ha d'afrontar el territori i redueix els recursos disponibles per contrarestar-los, fa que sigui més necessari que mai donar continuïtat a la llarga trajectòria de cooperació.
- Així, les entitats que formen part del Pacte per l'Ocupació i el Desenvolupament del Barcelonès Nord refermen la seva voluntat de treball en comú per:
 - Impulsar el desenvolupament local del territori, i així facilitar la generació d'activitat econòmica al Barcelonès Nord.
 - Garantir la cohesió social al conjunt del Barcelonès Nord i a cadascun dels barris que el formen, mitjançant el suport a la millora de l'ocupabilitat de tota la ciutadania, especialment els col·lectius més vulnerables.
 - Aquestes dues grans línies de treball s'han d'implementar mitjançant mètodes de treball cooperatiu que permetin incrementar l'eficàcia i l'eficiència en la gestió dels programes, projectes i actuacions concertats.
 - Cercar un marc estable de cooperació amb el Servei d'Ocupació de Catalunya que garanteixi la suficiència financera de les entitats locals a l'hora d'executar les polítiques actives d'ocupació i de desenvolupament local que el territori requereix.

CAP A ON VOLEM AVANÇAR EN ELS PROPERS ANYS: MODEL DE FUTUR DEL BARCELONÈS NORD

- Seguint els mecanismes de treball concertat que hem descrit en aquest document, les entitats van acordar que l'escenari desitjable pel Barcelonès Nord ha de reunir els següents requisits:

El Barcelonès Nord és un territori que vol jugar un paper de centralitat en l'entorn metropolità mitjançant un nou model d'articulació dels centres urbans amb els barris perifèrics, a través de l'optimització de les comunicacions i el reequilibri dels equipaments i de l'activitat econòmica, donant pas a un nou concepte de ciutat capaç de generar més ocupació i riquesa.

En aquest territori es compatibilitzen en tota la seva extensió els usos residencials i econòmics, en un marc de respecte i potenciació de l'entorn natural, amb la presència d'un teixit competitiu de molt petites empreses i professionals autònoms orientats als serveis de millora de la qualitat de vida de la població: des dels serveis a les famílies als serveis de millora de la llar, passant pel comerç i el lleure.

És un territori, també, que gaudeix de les màximes possibilitats d'aprofitament dels seus actius i equipaments de caire metropolità i de la seva proximitat a Barcelona en termes laborals, formatius i de generació d'activitat.

- Les entitats són conscients que aquest escenari òptim encara no s'ha pogut assolir, i com que consideren que continua sent el més desitjable pel territori, es refermen en la seva voluntat de donar continuïtat al treball conjunt.
- També constaten la importància del coneixement i l'experiència de les entitats en els àmbits d'actuació que els són propis: polítiques actives d'ocupació i desenvolupament local, i el compromís de trobar el marc que els permeti seguir actuant com a servei públic d'ocupació.
- Així doncs, els ens locals i les entitats que formen el Pacte es comprometen a buscar un marc d'actuació acordat amb el SOC –i també amb d'altres administracions que donen suport a les PAO i DEL, com la Diputació, l'Estat o la Unió Europea- que els doti de l'estabilitat legal i financera que els cal per seguir impulsant amb èxit actuacions encaminades a assolir el model de futur que tothom desitja pel Barcelonès Nord.

EL BARCELONÈS NORD EN L'ACTUALITAT

- És un territori on hi ha hagut, i hi ha, transformacions i millores urbanístiques molt importants (front litoral Sant Adrià i Badalona, llera Besòs, etc.) però que s'han donat a conèixer poc, hi ha necessitat de projectar imatge del territori.
- A més, a l'entorn del Barcelonès Nord hi ha projectes estratègics d'àmbit metropolità que suposen una oportunitat de generació i diversificació de l'activitat en el mig termini. No obstant, cal connectar aquests projectes d'abast metropolità i el teixit urbà i social per tal de garantir la cohesió social del territori i per tal d'obtenir el màxim valor i aprofitament de totes les inversions i esforços fets fins el moment.
- Les noves infraestructures de transport (metro, túnel B-500, C-31) suposen una oportunitat important, però encara manca connexió vertical de la comarca.
- Es tracta d'un territori amb un elevat grau d'urbanització amb un ús predominantment residencial i amb baixa densitat empresarial. Hi ha poca oferta d'espai i serveis per a la ubicació i atracció d'empreses petites, especialment en el teixit urbà.
- L'any 2011 al Barcelonès Nord hi havia 374.767 habitants, 1.600 persones més que l'any 2006. Per tant, entre els anys 2006 i el 2011 la població creix poc més del 0,4%. En canvi, entre els anys 2002 i el 2006 la població va créixer un 4,1%.
- Malgrat que el nivell formatiu mig amb els anys va augmentant, s'observa una tendència a la polarització: augmenta la població amb estudis universitaris però també la població sense estudis.
- L'atur registrat s'ha més que duplicat des de l'inici de la crisi econòmica. Mentre que l'any 2006 hi havia 16.299 persones registrades a l'atur, l'any 2011 n'hi havia 38.956. Els increments més elevats han afectat els homes, les persones d'entre 25 i 45 anys d'edat, els estrangers i els aturats procedents del sector de la construcció.
- La construcció deixa de ser el sector que més assalariats ocupa i baixa fins al quart lloc en el rànking d'assalariats del territori. Ara és el comerç el sector amb més assalariats.
- Es manté la tendència al decreixement de sectors madurs, especialment els relacionats amb la indústria manufacturera. Tot i això, totes les activitats pertanyents la indústria tèxtil i de la confecció segueix tenint presència al Barcelonès Nord.
- Pel que fa a l'activitat econòmica, segueix la dependència respecte els pols industrials del Baix Llobregat i Vallès, a part de Barcelona. Per altra banda, cal tenir present també que creix l'atractivitat dels nous centres d'activitat comercial i industrial de la segona corona metropolitana.
- Es tracta d'un territori amb poca oferta de llocs de treball en relació a l'important volum de població que hi resideix.
- Finalment, hi ha poca oferta de formació professional en sectors que estan emergint al territori i a l'entorn i que poden suposar una oportunitat de futur per la població del Barcelonès Nord: alimentació, comunicació, imatge i so, transport i logística.

ORIENTACIÓ ESTRATÈGICA: L'ESTRATÈGIA PEL CREIXEMENT DE LA UNIÓ EUROPEA 2012 - 2020 I EL PLA DE DESENVOLUPAMENT DE LES POLÍTIQUES ACTIVES D'OCUPACIÓ DE CATALUNYA (PDPA) 2012-2013

- L'estratègia pel creixement de la Unió Europea pel període 2012 – 2020 és una guia a seguir per definir i estructurar les actuacions que les entitats locals del Barcelonès Nord han de prioritzar en l'àmbit del desenvolupament local i les polítiques actives d'ocupació.
- L'estratègia pel creixement lluita per deixar enrere la crisi i crear les condicions propícies per a una economia més competitiva que generi més ocupació. Tracta d'aconseguir un creixement que sigui:
 - intel·ligent, a través d'inversions més eficaces en educació, investigació i innovació,
 - sostenible, gràcies a l'impuls decidit a una economia baixa en carboni i a una indústria competitiva,
 - integrador, que posi l'accent en la creació d'ocupació i la reducció de la pobresa.
- L'estratègia es centra en cinc ambiciosos objectius en les àrees d'ocupació, investigació, educació, reducció de la pobresa i canvi climàtic i energia.
- Són molts els països de la UE on les administracions locals o regionals són competents en àmbits importants per l'estratègia Europa 2020, com l'educació i la formació, l'emprenedoria, el mercat de treball, les infraestructures o l'eficiència energètica.
- Per aconseguir aquests objectius, la Comissió proposa l'agenda Europa 2020, consistent en una sèrie de grans iniciatives. L'execució d'aquestes iniciatives és una prioritat compartida, i l'acció necessària s'haurà d'emprendre a tots els nivells: organitzacions de nivell comunitari, Estats membres, autoritats locals i regionals.
- El "Manual de l'Estratègia Europa 2020 per les ciutats i regions" elaborat pel Comitè de les Regions en estreta col·laboració amb la Comissió Europea, explica com poden contribuir a l'aplicació d'aquesta estratègia les administracions locals i regionals.
- A nivell autonòmic, el Pla de Desenvolupament de les Polítiques Actives d'Ocupació de Catalunya 2012 – 2013 (PDPA) assenta les bases d'activació d'un paquet de mesures orientat a persones, sectors i territoris i orientat a resultats sostenibles per sortir de la crisi, i per fer-nos forts en el futur, considerant que el desenvolupament d'un país depèn, entre altres, de tres factors: de l'entorn econòmic, de la capacitat productiva i visió estratègica de les seves empreses i del potencial del seu capital humà.
- En aquest sentit, les noves polítiques actives d'ocupació han d'adaptar-se a les necessitats de les persones, empreses i territoris amb l'objectiu d'avançar cap a una major eficàcia i eficiència del sistema públic, d'acord amb la nova realitat econòmica i laboral.

QUÈ CAL FER: LÍNIES ESTRATÈGIQUES D'ACTUACIÓ PEL DESENVOLUPAMENT SOCIOECONÒMIC DEL BARCELONÈS NORD

Tenint en compte la situació actual del Barcelonès Nord, el model cap al qual volem avançar i el context institucional i financer de les polítiques actives d'ocupació i, més globalment, de les polítiques de desenvolupament local, des del Pacte per l'Ocupació i el Desenvolupament del Barcelonès Nord s'han revisat i prioritzat les 10 grans línies d'actuació que es van considerar estratègiques al Pla Operatiu 2006 – 2013.

- Assessorar i donar suport a les iniciatives empresarials, així com a les empreses en crisi, i atreure inversions en sectors estratègics innovadors i intensius en coneixement, principalment els que ja tenen presència al Barcelonès Nord (salut, energia).
- Impulsar la formació professional en el territori.
- Donar suport als col·lectius específics que ho requereixen i reforçar l'atenció personalitzada a les persones en situació d'atur.
- Adequar els espais per a la implementació d'activitat econòmica per afavorir la continuïtat del teixit productiu existent i la incorporació de nous sectors.
- Reforçar els mecanismes de transició escola-treball.
- Potenciar la convivència i la cohesió social: promoció del lleure i la cultura i acollida a la població nouvinguda.
- Donar continuïtat als programes de renovació urbana i del medi natural.
- Impulsar la façana marítima del Barcelonès Nord, la Serralada de Marina i el front fluvial del Besòs.
- Millorar la connectivitat vertical.
- Comunicar i millorar la imatge del Barcelonès Nord.

Els tres principis bàsics sobre els quals es basen les actuacions del pacte per l'ocupació i el desenvolupament del Barcelonès Nord:

- Cercar aliances estratègiques entre el sector públic i el sector privat.
- Abordar el desenvolupament socioeconòmic del territori des d'un punt de vista integral.
- Optimització i racionalització de recursos: transversalitat i programació plurianual.

PROPOSTES DE TREBALL

- Propostes d'actuació que desenvolupen principalment les línies d'activitat relacionades amb el desenvolupament local (línies 1, 2, 7, 8, 9 i 10):
 - Acció que interrelacioni i cerqui oportunitats comunes entre els grans projectes territorials. Hem vist clarament que motu propi la necessitat d'interrelació és molt baixa, però hi ha interès. Els tres municipis i el Consell Comarcal han de promoure d'alguna manera aquesta interrelació, que sovint no passarà de ser bilateral, cercant oportunitats globals i conjuntes que permetin desfermar interessos concrets en la cooperació entre ells.
 - Suport a la definició i implementació de projectes de transformació dels espais d'activitat. Pensem que hores d'ara això ha de partir d'una reflexió i compromís bàsicament local, però que difícilment els municipis per si sols estaran en condicions d'actuar-hi. És discutible si l'àmbit més apropiat de fer-ho és el comarcal o el metropolità, però tanmateix, caldria que en els propers anys madurés la reflexió i propostes al voltant, si més no, dels polígons industrials Bosc Llarg, Montsolís i Badalona-SUD.
 - Donar un pas endavant en la interlocució amb les empreses. Potser imaginar un Forum empresarial és agosarat i immadur. Es proposa, però, que en tres blocs (distribució/indústria/salut) es puguin promoure activitats d'interrelació amb les empreses de l'àmbit i de coneixement més aprofundit de quins són els seus requeriments i demandes i com es pot avançar amb possibles interlocutors.
 - Ampliar les iniciatives de suport a la creació d'empreses i d'atracció d'inversions generadores d'activitat econòmica i de llocs de treball mitjançant un servei d'acollida gestionat amb criteris empresarials, inspirat en les lleis per a agilitar l'activitat de l'administració. S'encarregarà de coordinar tots els tràmits municipals i reduir temps i esforços a les empreses. Caldrà publicitar aquest nou servei a les empreses com un valor afegit del Barcelonès Nord i fer-ne una eina de màrqueting per al territori.
 - Estudiar les potencialitats econòmiques dels espais naturals de la Serralada de Marina i el front fluvial del Besòs.
- Propostes d'actuació que desenvolupen principalment les línies d'activitat relacionades amb les polítiques actives d'ocupació (línies 2, 3, 4, 5 i 6)
 - Donar un nou impuls a les actuacions dels ens locals en els àmbits de la formació, el procés de transició escola-treball del jovent, l'orientació professional, la intermediació laboral, el suport a l'autoocupació i el reforç de l'ocupabilitat dels col·lectius en risc d'exclusió social.